

A circular graphic on a blue background. Four large white arrows form a circle, pointing clockwise. In the center, there are three plastic bottles: one yellow, one dark blue, and one pink. A green recycling symbol (three leaves) is also in the center. The background features abstract green shapes in the top-left and bottom-right corners.

CIRKULARITA FUNKUJE, DAJME JEJ ŠANCU

Pozícia výrobcov nealko nápojov a minerálnych vôd
k Akčnému plánu EÚ pre obehové hospodárstvo

ÚVOD

AVNM – Asociácia výrobcov nealkoholických nápojov a minerálnych vôd, člen **UNESDA** – Európskej asociácie nealkoholických nápojov a ich členovia už desaťročia presadzujú udržateľnosť naprieč hodnotovým reťazcom.

Obaly zohrávajú pri výrobe nápojov dôležitú úlohu; výrobky udržiavajú v potrebnej kvalite, bezpečné, schopné prevozu a praktické pre spotrebiteľov. **Zastávame názor, že obaly sú cenným zdrojom, ktorým sa nesmie plyvať.** Výrobcovia nealkoholických nápojov a minerálnych vôd preto prijímajú viaceré opatrenia, ktorých cieľom je dosiahnuť plnú cirkularitu a podporiť agendu komisie urýchliť prechod k zelenej ekonomike.

NAŠICH ŠEŠŤ KLÚČOVÝCH POŽIADAVIEK NA PRESADENIE TEJTO AGENDY

Zbierať, triediť, recyklovať

Zvýšiť mieru zberu, ktorá je základom obehového hospodárstva, s cieľom vytvoriť uzavreté kruhy pre nápojové obaly.

Obhajovať princípy obehového hospodárstva

Redukovať, opätovne používať, recyklovať – to tiež znamená, že ak je výrobok 100 % cirkulárny, mal by sa považovať za výrobok, ktorý zohráva komplexnú úlohu v obehovom hospodárstve.

Podporovať dlhodobé investície do cirkularity

Vyslať jasné signály na úrovni verejnej politiky smerom k hospodárskym subjektom, aby spojili svoje sily a vytvorila sa istota pre investície do obehovej ekonomiky naprieč hodnotovým reťazcom.

Zvyšovať mieru inovácií v recyklácii

Maximalizovať inovačný potenciál recyklácie – napríklad formou podpory mechanických ale aj zdokonalených recyklačných techník, pričom sa budú stimulovať overené a zavedené modely recyklácie.

Vytvoriť vedecky podložený prístup k tzv. zelenému označovaniu na úrovni EÚ

Vytvoriť spoločný, moderný, európsky prístup k informáciám o udržateľnosti potravín a nápojov, ktoré by mali byť komunikované spotrebiteľom s cieľom predísť fragmentácii spoločného trhu.

Presadzovať holistický prístup, ktorý zapája partnerov

Pokračovať v zapájaní všetkých relevantných hráčov do vecných a odborných diskusií nielen k legislatívnym otázkam.

ABY BOLA EURÓPSKA SPOLOČNOSŤ A EKONOMIKA CIRKULÁRNA

Nový Akčný plán pre cirkulárnu ekonomiku je po tom, ako Európska únia prijala balíček pre cirkulárnu ekonomiku 2018 a zadefinovala zámery a ciele ako vybudovať cirkulárnu ekonomiku, ďalším krokom v rámci prechodu k cirkularite. Na podporu tejto agendy je potrebné, aby sa prostredníctvom efektívnych schém zvýšil zber všetkých obalov na nápoje, čím by sa zabezpečila dostupnosť vysoko kvalitných rPET materiálov a naďalej sa úspešne a udržateľným spôsobom recykloval hliník a sklo.

Prechod k obehovému hospodárstvu sa už začal a plnou rýchlou pokračuje.

CIELE PRE RECYKLOVANÝ OBSAH

Členovia AVNM majú v nadchádzajúcich rokoch ambíciu postupne **zvýšiť obsah recyklovaného obsahu v nových PET obaloch** a dosiahnuť priemer minimálne **25 % recyklovaného obsahu v obaloch** uvedených na slovenský trh do r. 2025.

Členovia AVNM uvádzajú na trh už dnes väčšinu nápojov v obaloch, ktoré sú **100 % recyklovateľné**, v nasledujúcich rokoch majú ambíciu pracovať na inováciách, ktoré pomôžu odstraňovať prekážky v nákladovo efektívnej recyklácii a **dosiahnuť úplnú recyklovateľnosť alebo kompostovateľnosť jednorazových nápojových obalov do 2030.**

Coca-Cola má ambíciu **do r. 2030 vyzbierať a následne recyklovať 100 % všetkých fliaš a plechoviek**, ktoré uvedie na trh a zároveň vyrábať plastové fľaše, ktoré obsahujú najmenej **50 % recyklovaných materiálov**. Všetky obaly, ktoré uvádza **Coca-Cola** na slovenský trh sú už dnes **100% recyklovateľné**.

Kofola presadzuje **filozofiu komplexného prístupu k udržateľnosti a výroby súladu s prírodou**. Ambíciou je dosiahnutie uhlíkovej neutrality do r. 2030 (v r.2018 dosiahla medziročné zníženie o 10 %). Bude uprednostňovať obaly s nižšou uhlíkovou stopu ako napr. veľkokapacitné obaly, BiB, vratné obaly a obaly s podielom rPet, (od r. 2020 Kláštorňa 100 % rPet), znižovať hmotnosť nápojových obalov (ročne -20t Pet). Cieľom je aby do roku 2025 boli všetky jednorazové obaly 100% recyklovateľné alebo kompostovateľné.

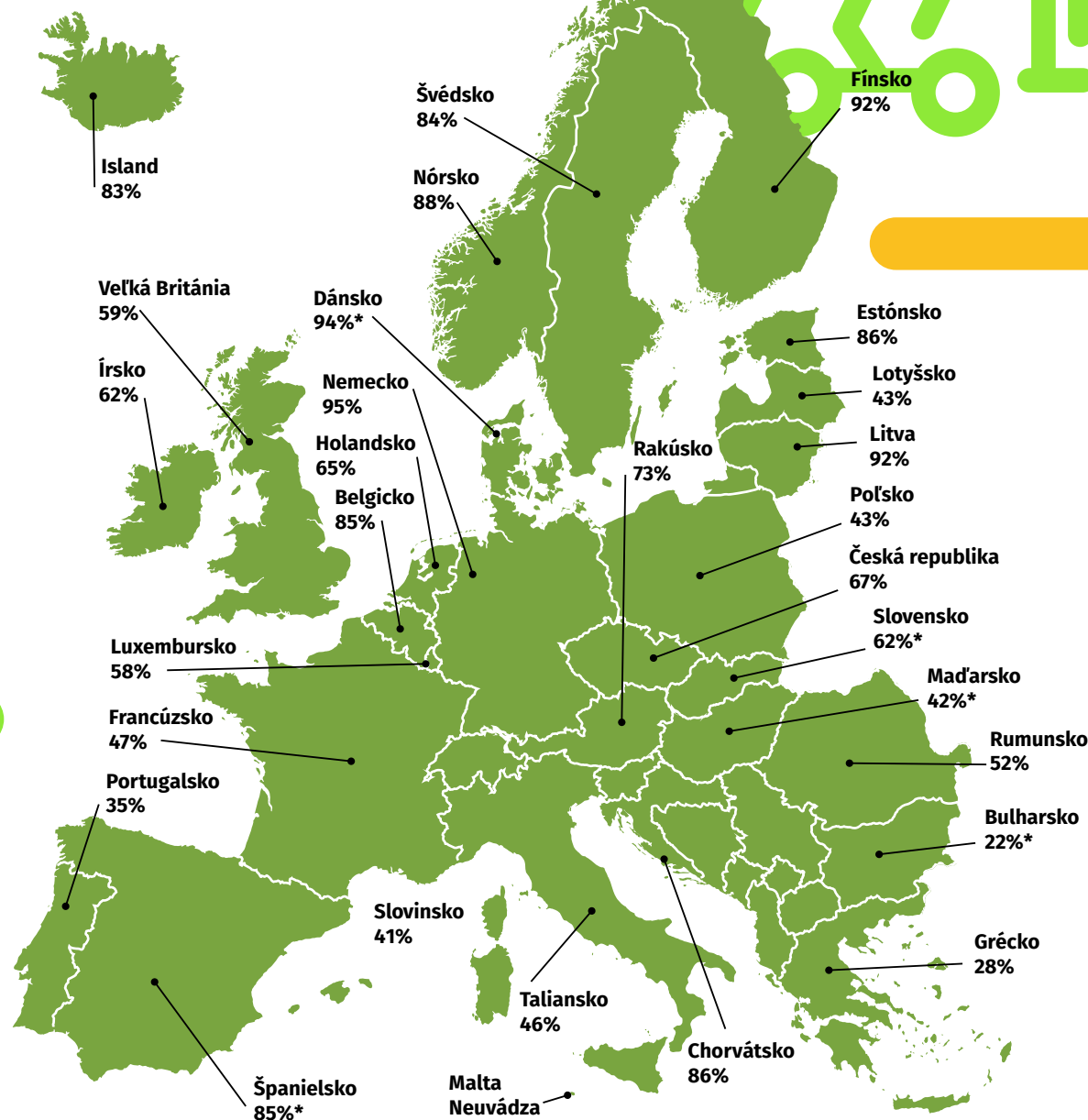
PepsiCo si stanovila cieľ používať vo fľašiach na nápoje určených pre európsky trh **50 % recyklovaných plastov** do roku 2030; **viac ako strojnásobiť objem recyklovaných plastov**, ktoré používa dnes. Cieľ sa týka všetkých členských štátov EÚ a všetkých značiek nápojov spoločnosti balených v PET obaloch. PepsiCo tiež stanovila cieľ do roku 2025 používať **25 % recyklovaného obsahu plastov** vo všetkých svojich plastových obaloch na globálnej úrovni.

Mattoni 1873 si stanovila ako hlavné ciele postupnú štandardizáciu materiálov a **zjednotenie farieb** používaných pri výrobe PET obalov, **odstránenie sleevev**, podporu účinných a transparentných systémov zberu nápojových obalov a **naštartovanie lokálnej recyklácie „z fľaše do fľaše“**, postupné znižovanie použitého virgin PET a **zvýšenie podielu recyklovaných materiálov v nových obaloch až do 80%.**

V stratégii výrobcu nealkoholických nápojov **BUDIŠ a. s.** zohráva dlhodobu kľúčovú úlohu **udržateľnosť a zodpovednosť** voči životnému prostrediu. **BUDIŠ a. s.** sleduje trendy a pri vývoji a produkcii obalov sa riadi európskymi normami pričom spolupracuje s renomovanými výrobcami vstupných surovín. Spoločnosť **BUDIŠ a. s.** sa vo svojej stratégii zameriava na **celkové znižovanie hmotnosti PET obalov a zabezpečenie ich 100% recyklovateľnosti.**

Smernica o jednorazových plastoch stanovila pre členské štáty cieľ vyzbierať 90 % plastových obalov na nápoje do roku 2029. Mnohé európske krajiny, ruka v ruke s aktívnou účasťou členov AVNM a UNESDA, prijímajú opatrenia, ktorými chcú stanovenú hranicu zberu PET materiálov dosiahnuť ešte pred rokom 2029.

DOSAHOVANÉ VÝSLEDKY V ZBERE¹

¹Zdroj: Eunomia/EFBW/Petcore/PRE 2020, na základe údajov z 2017. *Slovensko – Zdroj: správa IEP, November 2018

*Dánsko– Zdroj: 2019 údaje z Dansk Retursystem A/S *Španielsko – Zdroj: 2017 Ecoembes

NAŠE KLÚČOVÉ POŽIADAVKY:

- **Priemysel potrebuje právnu istotu, konzistentnosť a dlhodobú jasnú víziu, aby mohol urýchliť investície do zberu, recyklácie a zvýšenia recyklovaného obsahu**
- **Tvorcovia verejných politík musia vyslať jasné signály a podporu smerom k dotknutým hospodárskym subjektom, aby bolo možné spoločnými silami zabezpečiť dlhodobé investície do cirkularity naprieč hodnotovým reťazcom.**

UDRŽATEĽNÝ RÁMEC PRODUKTOVEJ POLITIKY

Dosiahnuť skutočné obehové hospodárstvo bude možné len vo vzájomnom súlade a spolupráci s príslušnými odvetviami priemyslu a pokiaľ budú zavedené opatrenia založené na vedeckých poznatkoch. **Opätovné používanie a recykláciu** je potrebné v tomto kontexte chápať ako nástroje využívajúce odlišný prístup, no v prípade optimalizácie prispievajú k dosiahnutiu obehovosti hospodárstva EÚ rovnakým dielom.

Obaly, ktoré sú 100 % recyklovateľné, s vysokou mierou zberu a recyklácie (t. j. *minimálne na úrovni 90 % v prípade PET materiálov*), a ktoré si nájdu cestu späť do nových obalov (t. j. *v priemere aspoň 25 % v prípade plastových obalov*), by sa mali v súlade s rámcovou politikou pre udržateľné výrobky považovať za cirkulárne.

Pre výrobcov je nevyhnutné aby Európske orgány vytvorili dostatočnú právnu istotu jednoznačnou definíciou toho, čo tvorí cirkulárny a udržateľný produkt. Príslušné odvetvia tak následne môžu optimalizovať výrobné procesy a investície s cieľom zabezpečiť, aby obaly, ktoré uvádzajú na trh boli plne cirkulárne. Transformácia celých výrobných závodov bude obnášať značné investície, ale aj náklady bez súbežných výnosov alebo benefitov, ktoré by prinášali úspory alebo pomohli dosiahnuť návratnosť investícií. Na to, aby bol celý prechod riadený, bude nevyhnutné vytvoriť dostatočný časový rámec. Európske orgány musia preto na úrovni verejných politík vytvoriť zdravé opatrenia, ktoré budú transformáciu podporovať.

POUŽÍVAŤ VIAC RECYKLOVANÉHO MATERIÁLU V OBALOCH = ZABEZPEČIŤ DODÁVKU rPET V POTRAVINÁRSKEJ KVALITE A PODPOROVAŤ RECYKLOVATEĽNÉ OBALY

Vítame, že EÚ plán sa zameriava na zvýšenú mieru používania recyklovaného obsahu v obaloch. Spoločným predsavzatím výrobcov nápojov a minerálnych vôd je v rámci možností jednotlivých výrobcov zabezpečiť splnenie cieľa minimálneho priemerného obsahu 25 % recyklovaného materiálu v nových obaloch, stanoveného Smernicou o jednorazových plastoch za predpokladu, že budú zabezpečené dostatočné dodávky finančne dostupného rPET materiálu v potravinárskej kvalite.

Pre sektor výroby nápojov bezpečnosť potravín naďalej ostáva hlavnou prioritou, a preto bude pri výrobe používať výhradne PET materiály dosahujúce prísne štandardy potravinárskej kvality; Európsky úrad pre bezpečnosť potravín (EFSA)² odporúča, aby vstupný recyklovaný materiál pochádzal z materiálov a výrobkov vyrobených v súlade s európskou legislatívou o materiáloch, ktoré môžu prichádzať do styku s potravinami, a že podiel PET materiálov nedosahujúcich potravinársku kvalitu nesmie presahovať 5%. PET potravinárskej kvality je materiálom najvyššej kvality a pokiaľ sa používa na iné než potravinárske účely jeho hodnota a následné využitie sa znižuje (tzv. downcycling).

AVNM ako člen UNESDA bude presadzovať aby boli dodávky recyklovaného PET materiálu v potravinárskej kvalite primárne určené na využitie v potravinárstve, pričom sa uprednostnia tie výrobné odvetvia, ktoré dodávajú na trh najviac recyklovaných materiálov najvyššej kvality. Len v tom prípade bude možné dosiahnuť a v určitých prípadoch prekročiť cieľ 25 % rPET v nových obaloch. Regulačné orgány by mali na dosiahnutie cieľov zabezpečiť vytvorenie adekvátnych podmienok, právny rámec a podporu, ktoré zabezpečia, aby PET fľaše vyzbierané napr. v systémoch zálohovania jednorazových nápojových obalov mohli byť prioritne recyklované a následne využité pri výrobe nových nápojových obalov.

¹<https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.2903/j.efsa.2018.5388>

POSILNIŤ POVEDOMIE SPOTREBITEĽOV A PREDÍŠŤ INFORMAČNÉMU ZMÄTKU O UDRŽATEĽNOSTI A SCHÉMACH ZBERU

Posilnenie povedomia a informovanosti spotrebiteľov má kľúčový význam pri úspešnom prechode na cirkulárnu ekonomiku. Podmienkou je však spoločný európsky prístup v prístupe k informáciám a spôsobu komunikácie o udržateľnosti potravín a nápojov. Prienik rôznych označení udržateľnosti so sebou prináša výrazné riziko nejasností a zmätku pre pochopenie spotrebiteľa. Výrobcovia nápojov podporujú kroky Európskej komisie zabezpečiť riadny výpočet environmentálnej stopy výrobkov avšak požadujú tiež vytvorenie legislatívnych opatrení pre oblasť environmentálnych tvrdení založených na vedeckých základoch.

NAŠE KLÚČOVÉ POŽIADAVKY V TEJTO OBLASTI:

- **nastaviť rámcovú politiku pre udržateľné výrobky na základe solídnych vedeckých informácií definovať všetky 100 % recyklovateľné obaly ako udržateľné, t.j. tie obaly, ktoré sú vo veľkej miere zbierané a recyklované (t.j. minimálne 90 % pre PET), a ktoré si nájdu svoju cestu do nových obalov (napr. minimálne 25 % pre plastové obaly)**
- **definovať spoločné princípy systémov zberu obalov s cieľom zlepšiť ich funkčnosť a využiteľnosť spotrebiteľmi**
- **zabezpečiť prioritný prístup výrobcov nápojov k recyklovaným materiálom v potravinovej kvalite**
- **presadzovať spoločný európsky prístup k environmentálnym informáciám a označeniam na výrobkoch**
- **definovať všetky 100 % recyklovateľné obaly ako udržateľné, t.j. tie obaly, ktoré sú vo veľkej miere zbierané a recyklované (t.j. minimálne 90 % pre PET), a ktoré si nájdu svoju cestu do nových obalov (napr. minimálne 25 % pre plastové obaly)**

Výrobcovia nealkoholických nápojov sú už viac ako desať rokov vo veľkej miere zapojení do nastavovania, financovania a prevádzky zberných systémov po celej Európe. Nastavenie rozličných schém zberu odpadov, ktoré sa zavádzajú v jednotlivých členských krajinách by mali závisieť od lokálneho kontextu, a tiež od národných zvyklostí a skúseností. Preto je kľúčové, aby dochádzalo k vzájomnej výmene informácií o osvedčených postupoch. Na zabezpečenie efektívnosti jednotlivých systémov zberu zavádzaných v krajinách EÚ treba uplatňovať harmonizované spoločné princípy efektívnych a transparentných systémov zálohovania vratných obalov, rovnako ako je to pri uplatňovaní minimálnych požiadaviek pre systémy rozšírenej zodpovednosti výrobcov (RZV), vrátane napr. princípov ekomodulácie príspevkov, férových poplatkov a cenotvorby založenej na hodnote.

CIRKULARITA OBALOV A PLASTOV

Cirkularita obalov a plastov čelí rôznym výzvam. Na ich riešenie by bolo potrebné prijať špecifické kroky v jednotlivých sektoroch na európskej úrovni:

- Recyklovateľnosť. Výrobcovia nápojov podporujú opätovné posúdenie základných požiadaviek na opakované používanie a vysokú kvalitu recyklácie obalov, rovnako ako potrebu podporovať výrobu udržateľných obalov, ktoré sú recyklovateľné následne recyklované a v prípade plastov, používajú recyklovaný obsah. AVNM podporuje Európsku platformu pre PET fľaše ([European PET Bottle Platform](#)), ktorá sa usiluje zabezpečiť, aby PET fľaše uvedené na trh boli v čo najvyššej možnej miere recyklovateľné
- Mikroplasty, by v prvom rade mali byť riešené na úrovni vytvorenia harmonizovanej a štandardizovanej metódy ich merania a testovania na európskej úrovni
- Bio-plasty. Mal by sa vytvoriť rámec verejnej politiky pre plasty na bio-základe, aby bolo možné do tohto segmentu investovať udržateľným spôsobom
- Smernica o jednorazových plastoch. Európska komisia potrebuje zabezpečiť celkovú harmonizáciu Smernice o používaní jednorazových plastov na národnej úrovni predovšetkým z pohľadu základných definícií, aby nedochádzalo k fragmentácii vnútorného trhu

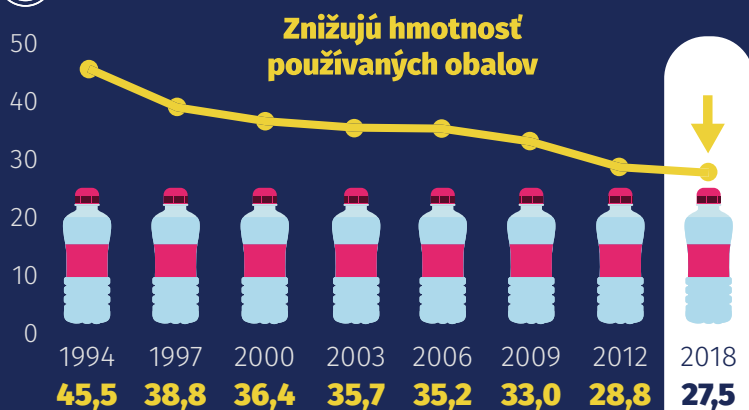
ZNÍŽENIE ODPADU Z NADMERNÉHO BALENIA A OBALOV

Vnímame potrebu objasniť niektoré z cieľov nového Akčného plánu pre cirkulárnu ekonomiku:

- Pri požiadavkách na zníženie odpadu z (nadmerného) balenia a obalov musia výrobcovia vedieť, či ide o obmedzenie miery nepotrebného balenia, k čomu sú odhodlaní všetci výrobcovia za predpokladu, že existuje jednotný výklad obsahu tejto definície, alebo je cieľom obmedziť balenie ako také, čo treba posudzovať v kontexte s inými otázkami – napr. potravinovým odpadom, dobou spotreby potravín a nápojov, bezpečnosťou potravín, obmedzeniami dodávateľského reťazca atď.

AKO PRISTUPUJÚ K ZNIŽOVANIU DOPADU NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE ČLENOVIA AVNM

Hmotnosť 1,5 L PET fľaše v gramoch

- v súlade s mottom redukuj a recykluj (Reduce & Recycle), spolupracujú členovia AVNM úzko so svojimi dodávateľmi; cieľom je znížiť celkový objem používaných materiálov a zamerať sa na vyššiu mieru obsahu recyklovaných materiálov vo svojich obaloch;
- **Coca-Cola HBC** na Slovensku v roku 2019 znížila váhu svojich PET fliaš v priemere o 13 %, vďaka čomu uviedla na slovenský trh o 160 ton plastu menej. Na všetkých trhoch, kde spoločnosť pôsobí to bolo spolu až o 6 000 ton plastu menej. Zároveň spoločnosť v roku 2019 tiež znížila hmotnosť 33cl plechovky o 4 % a očakáva ďalšie zníženie hmotnosti o 4 % do roku 2021. Na európskej úrovni spoločnosť Coca-Cola zavádza v prípade multipackových plechoviek technológiu balenia KeelClip™, minimalistický recyklovateľný kartónový držiak, ktorý nahrádza plastovú fóliu.
- **Kofola** obmedzuje použitie odpadu, hľadá spôsoby ako ho znovu použiť pri výrobe. Podporuje vratné, viackrát použiteľné obaly a intenzívne hľadá alternatívy ako ich použitie rozšíriť aj mimo Horeca segment (čapované nealko nápoje a pramenitá voda). Medziročne znížila uhlíkovú stopu o 10 % a plánuje dosiahnuť uhlíkovú neutralitu spoločnosti do 2030.
- **Mattoni 1873** uplatňuje pravidlá pre výrazné zníženie odpadov s cieľom vyhnúť sa negatívnemu dopadu na životné prostredie. V uplynulých rokoch spoločnosť napr. znížila hmotnosť kalov vznikajúcich pri výrobe o 50 %, trvale znižuje množstvo plastov potrebných na výrobu obalov, od roku 2015 skupina znížila spotrebu elektriny v priemere o 9 %, zatiaľ čo celková výroba vzrástla o 20 %. Spoločnosť tiež venuje veľkú pozornosť dodržiavaniu princípov cirkulárnej ekonomiky vo všetkých procesoch nakladania s obalmi.
- **Mitická** uplatňuje preventívne opatrenia s cieľom vyhnúť sa, redukovat a zmierniť nepriaznivé následky na životné prostredie. Spoločnosť už dnes používa v celom portfóliu obaly ktoré sú 100 % recyklovateľné. V uplynulých rokoch znížila priemernú hmotnosť fliaš o takmer 20 % a naďalej vyvíja úsilie v znižovaní hmotnosti fliaš.
- **BUDIŠ a. s.** znížila hmotnosť PET fliaš už o viac ako 25 % a v tomto procese kontinuálne pokračuje. Cieľom spoločnosti je tiež znižovanie hmotnosti ďalších obalových prvkov a materiálov ako sú fólie a vrchnáky, kde dosiahla celkové zníženie hmotnosti o 20 %. Druhým pilierom podpory cirkulárnej ekonomiky a ochrany životného prostredia je pre **BUDIŠ a.s.** zabezpečenie 100% recyklovateľnosti PET obalov a zvýšenie používania recyklovaného materiálu pri výrobe. Spoločnosť v spolupráci s dodávateľmi vyvinula a na trh už v súčasnosti uvádza PET fľaše s obsahom recyklátu v rozsahu 25 - 50%.
- v roku 2018 zaviedla **PepsiCo** inovačný program s názvom „Sustainable from the Start“, ktorý zameriava maximum pozornosti inovatívneho programu spoločnosti Pepsi Cola na udržateľnosť a životný cyklus obalov. Tento program umožňuje vývojovému produktovému tímu posudzovať každú inováciu a dizajn nových produktov, vrátane obalov, cez vplyv na emisie uhlíka, spotrebu vody a obaly;

Dosiahnutie obehového hospodárstva je náročná úloha, pri ktorej treba brať do úvahy množstvo rozličných faktorov. Vyžaduje si zapojiť kľúčových aktérov, celkovú mobilizáciu priemyslu, vlád, spotrebiteľov, akademickej obce a občianskej spoločnosti. Alianciu pre plasty v obehovom hospodárstve, Európsku platformu pre obehové hospodárstvo a Platformu obehové Slovensko považujeme za kľúčové fóra, ktoré spolupracujú na zvýšení miery zberu, recyklácie a celkového využitia recyklovaného materiálu a budovaní obehového hospodárstva.

NAŠE KLÚČOVÉ POŽIADAVKY V TEJTO OBLASTI:

- **vypracovať postup merania sekundárnych mikroplastov postavený na vedeckých základoch**
- **objasniť definíciu „nepotrebný obal“**
- **zapojiť všetkých stakeholderov pre všetky obalové materiály, pričom by sa použil model Aliancie pre plasty v obehovom hospodárstve**

MENEJ ODPADU, VYŠŠIA HODNOTA

Výrobcovia sú rozhodnutí podporovať prelomenie väzby medzi tvorbou odpadu a hospodárskym rastom. Kľúčovým momentom podmieňujúcim dosiahnutie tohto cieľa je vnímať odpad ako cennú surovinu a trvale zvyšovať mieru jeho opakovaného používania a recyklácie. Kľúčom k úspechu budú investície do správnych infraštruktúr a technológií na zvýšenie miery zberu a recyklácie, ktoré umožnia výrobcovi používať vo svojich obaloch vyššiu mieru recyklovaného obsahu a uzavrieť obalový kruh. Výrobcovia nealkoholických nápojov a minerálnych vôd boli vždy na čele procesov zavádzania schém rozšírenej zodpovednosti výrobcov, či už triedeného zberu alebo zálohových systémov vratných obalov naprieč Európou.

Pre sektor výroby nealkoholických nápojov je jedným z hlavných cieľov zvýšenie miery zberu a recyklácia nápojových obalov. PET a hliníkové obaly našich nápojov sú 100 % recyklovateľné, sú cennou a veľmi žiadanou surovinou aj po ich použití a mali sa stať súčasťou nových nápojových obalov, či najstť využitie v iných priemyselných odvetviach. Zálohový systém neprináša riešenie pre všetky odpady z obalov, avšak zo skúseností z iných krajín vidíme, že má preukázateľné výhody z pohľadu dosiahnutia vysokých cieľov zberu nápojových obalov (90%), a tiež kvality vyzbieraného materiálu, ktorý je následne možné vrátiť späť na výrobu nových obalov.

Výrobcovia združení v AVNM vyjadrujú presvedčenie, že prijatý zákon o zálohovaní jednorazových nápojových obalov má potenciál zabezpečiť plnenie stanovených cieľov EÚ, za predpokladu, že sa trhu poskytne adekvátny čas na prípravu. Len efektívne a ekonomicky nastavený systém bude schopný plniť ciele zberu jednorazových obalov na nápoje, zvyšovať ich recykláciu a zároveň znižovať množstvo voľne pohodeného odpadu.

Ako združenie zastupujúce zodpovedné spoločnosti máme záujem podieľať sa na vytvorení a prevádzkovaní systému zálohovania, prispieť k čistejšiemu a krajšiemu Slovensku, bez voľne pohodeného odpadu z nápojových obalov. Máme naďalej záujem v spolupráci so všetkými výrobcami a distribútormi nápojov v zálohovaných obaloch, s orgánmi štátnej správy a miestnej samosprávy, s mimovládnyimi organizáciami, ako aj v spolupráci s médiami, presvedčiť spotrebiteľov, aby vrátením týchto obalov späť do obchodu prispeli k zvýšeniu miery vyzbieraných obalov, podporili recykláciu, umožnili výrobu nových fliaš z recyklovaných materiálov a urobili viac pre naše spoločné životné prostredie.

Recyklačné technológie sú ďalším kľúčovým predpokladom pre transformáciu európskeho hospodárstva na obehové hospodárstvo. Zastávame názor, že existujúce účinné systémy mechanickej recyklácie bude do budúcnosti potrebné skombinovať s novými, inovatívnymi technológiami, vrátane zdokonalenej recyklácie. Kombináciou mechanickej recyklácie PET materiálov, zdokonalenej recyklácie PET a obnoviteľných PET materiálov je možné znížiť uhlíkovú stopu obalov a zároveň dodržať kľúčovú podmienku, a to dodávať výrobky v bezpečných a udržateľných obaloch. Podporou inovácií a využívania všetkých dostupných technológií tvorcovia verejných politík vytvoria možnosti a príležitosti výrobcov pre dosiahnutie stanovených cieľov cirkularity.

V budúcnosti, za predpokladu kombinovania a schválenia dostupných technológií, bude možné vyrábať obaly, ktoré progresívne nebudú obsahovať primárne (virgin) plasty a budú plne cirkulárne.

Aby sa celý proces urýchlil a podarilo sa nám napredovať, je nevyhnutná podpora zo strany európskych orgánov podporovať schválenie nových recyklačných procesov a vytvoriť správne podmienky pre alternatívne technológie získavania plastov, napr. zdokonalenú recykláciu a chemickú recykláciu, aby sa mohol preukázať ich potenciál.

NAŠE KLÚČOVÉ POŽIADAVKY V TEJTO OBLASTI:

- **zavedenie efektívneho a ekonomického systému zálohovania nápojových obalov pre splnenie cieľov zberu, zvýšenie miery recyklácie a podielu recyklovaného obsahu,**
- **prijatie rýchlych potrebných opatrení na autorizáciu mechanickeho procesu recyklácie plastov, ktoré získali pozitívne stanovisko EFSA (Európskeho úradu pre bezpečnosť potravín),**
- **nastaviť právny rámec, ktorý bude uprednostňovať prístup k PET/rPET v potravinárskej kvalite pre nápojové obaly,**
- **vytvoriť podporný právny rámec pre alternatívne technológie znovuzískavania plastov, napr. zdokonalenú recykláciu a chemickú recykláciu,**
- **urýchliť proces vytvárania pravidiel pre prevádzkovanie alternatívnych recyklačných technológií tak, aby boli bezpečné z potravinárskeho hľadiska, keďže jednoznačnosť pravidiel ich prevádzkovania je základnou požiadavkou z hľadiska bezpečnosti investícií sektora,**
- **zabezpečiť, aby odpad recyklovaný prostredníctvom nových alternatívnych technológií (zdokonalenou recykláciou a chemickou recykláciou) bol stále považovaný za recyklovaný obsah,**
- **zjednodušiť a harmonizovať tieto procesy, a tak vytvoriť priestor pre uplatnenie plného potenciálu nových technológií registrovaných v rámci schémy REACH**

PRIEREZOVÉ AKTIVITY

Prístup k udržateľnosti na európskej úrovni musí byť konzistentný k čomu bude potrebné:

- Prijatť opatrenia, ktoré podporia znižovanie uhlíkovej stopy obalov, napríklad podpora znižovania hmotnosti obalov a ďalších inovácií. Úsilie a zapojenie sektora výroby nápojov prispieva k budovaniu obehového hospodárstva a prináša priamy úžitok z hľadiska klimatických cieľov a cieľov klimatickej neutrality EÚ.
- Vyslať jasné signály podpory pre výrobky, ktoré sú recyklovateľné, dosahujú vysokú mieru zberu, sú následne recyklované a opätovne sa používajú pri výrobe nových obalov. Je potrebné vytvoriť mechanizmy, ktoré zabránia rozdielnemu prístupu členských krajín, ktoré majú vplyv na všetky európske iniciatívy udržateľnosti, a tiež by mohli vyústiť do narušenia princípov spoločného trhu. Jedným z príkladov je rozhodnutie francúzskej vlády znížiť množstvo jednorazových plastov o 50 do roku 2030 a ukončiť používanie všetkých jednorazových plastov do roku 2040. To naznačuje, že v prípade niektorých výrobkov sa nepresadzuje cirkularita. Podobné zámery majú vplyv na všetky európske iniciatívy udržateľnosti a tiež by mohli vyústiť do narušenia princípov spoločného trhu.
- Rovnako prechod k alternatívnym typom obalov môže mať z hľadiska uhlíkovej stopy či iných environmentálnych vplyvov negatívne dôsledky, keďže všetky typy obalov majú svoje výhody aj nevýhody z pohľadu dopadov na životné prostredie. Podľa správy britskej parlamentnej výberovej komisie zo septembra 2019, neplastové alternatívy potravinových obalov môžu zvýšiť spotrebu energie v priemere 2,2 krát, CO₂ o 2,7 % a hmotnosť 3,6 krát.

NAŠE KLÚČOVÉ POŽIADAVKY V TEJTO OBLASTI:

- **Podporiť jednorazové obaly, ktoré sú recyklovateľné a majú obsah recyklovaných materiálov**
- **Nepropagovať jeden typ obalu na úkor iných, pretože to môže viesť k zvýšeniu emisií CO₂**

ZÁVER

Výrobcovia nealkoholických nápojov a minerálnych vôd si plne uvedomujú svoju spoločenskú zodpovednosť a potrebu prispieť k zníženiu znečisťovania životného prostredia plastovým odpadom. Medzi hlavné priority výrobcov združených v AVNM patrí:

- zvýšenie miery zberu a následnej recyklácie nápojových obalov,
- udržateľné využitie PET materiálu a hľadanie efektívnych riešení pre zvýšenie podielu recyklovaného materiálu v nových fľašiach,
- prijatie opatrení, ktoré zabezpečia prístup k dostupným recyklovaným plastom v potravinárskej kvalite prioritne výrobcom nápojov a minerálnych vôd,
- podpora inovácií na trhu a odstraňovanie technologických bariér recyklácie,
- zvyšovanie informovanosti a povedomia spotrebiteľov pri zodpovednom nakladaní s odpadmi z nápojových obalov,
- spolupráca a zdieľanie skúseností v oblasti zvýšenia miery zberu a recyklácie.

Hlásime sa k riešeniam, ktoré prispievajú k prechodu na cirkulárnu ekonomiku, sme presvedčení, že má potenciál dosiahnuť želané ciele, vrátane plnej recyklovateľnosti obalov, zvýšenia miery zberu, recyklácie a opätovného využitia recyklovaného materiálu v nových obaloch.

AVNM ako člen UNESDA bude naďalej prispievať k napĺňaniu tejto agendy, podporovať cirkularitu a prispievať k zvyšovaniu jej zásahu svojim dielom.

Asociácia výrobcov nealkoholických nápojov
a minerálnych vôd na Slovensku